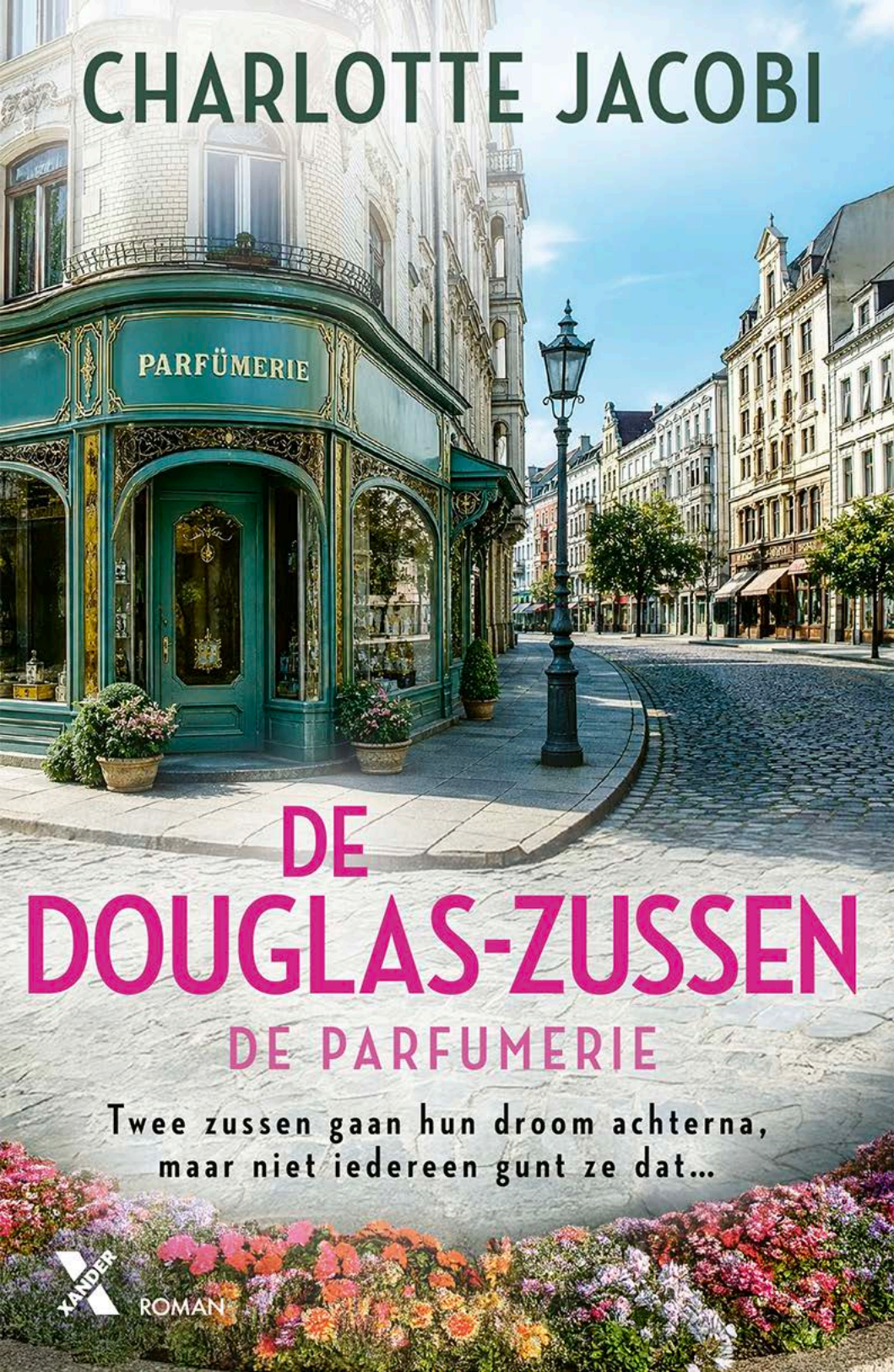

CHARLOTTE JACOBI

DE DOUGLAS-ZUSSEN DE PARFUMERIE

Twee zussen gaan hun droom achterna,
maar niet iedereen gunt ze dat...

XANDER

ROMAN

Charlotte Jacobi

De parfumerie

PROLOOG

1897

Marie Carstens stak haar gevoelige neusje omhoog in de zomerse lucht van Hamburg en snoof. Wat waren hier veel geuren. Het rook naar kruiden, naar koffie, naar de wijde wereld, avonturen en vrijheid. Het elfjarige meisje was op deze warme julidag met de kokkin van de familie, mevrouw Fehling, onderweg om boodschappen te doen. Ze kon haar geluk niet op. Die ochtend had haar altijd bezorgde stiefmoeder aangekondigd dat ze met Maries jongere zusje naar de dokter moest. Tijdens haar afwezigheid moest de kokkin op de oudere dochter passen. Dat betekende voor Marie een paar uur zonder strenge en overbezorgde blikken.

Odile Carstens maakte zich altijd wel ergens zorgen over. Ze wilde de meisjes het liefst voortdurend in de gaten houden, waardoor Marie vaak het gevoel had in een gouden kooi te leven.

Marie had geen herinneringen aan haar biologische moeder omdat zij vlak na de geboorte van de twee jaar jongere Anna aan de cholera was gestorven. Maar geen enkele biologische moeder kon zorgzamer en bezorgder zijn dan Odile, met wie de vader van de meisjes getrouwd was na een jaar weduwnaar te zijn geweest. Nog maar pas geleden had ze mevrouw Fehling de opdracht gegeven al het voedsel zo lang te koken dat alle mogelijke bacteriën met zekerheid vernietigd zouden worden. Ook al wist Marie dat je bacteriën met het blote oog niet kon zien, had ze onwillekeurig naar kleine beestjes uitgekeken.

Het eten was echter zo lekker dat ze haar bedenkingen al gauw had laten varen.

Het meisje schrok op uit haar gedachten door een vieze geur. Geen wonder, ze waren op de vismarkt gearriveerd. Marie hield van het gewemel van de mensen hier, van de avonturen op zee die ze in de gezichten van de vissers kon lezen. Waar ze niet van hield was de geur van vis die niet helemaal vers meer was, iets wat Marie meteen opmerkte. En ze vond de aanblik van de dode wezens, met hun glanzende, schubbige huid en de lege ogen, akelig. Bij de gedachte de vis later te moeten eten draaide haar maag zich om. Ze keek snel weg, direct in het gezicht van een heel knappe dame die naast haar was blijven staan. Wat haar meteen opviel, was hoe lekker de chic geklede jonge vrouw rook. Magisch. Naar... vanille. Net als de pijptabak van haar vader. Vooral als hij lang was weg geweest, snoof Marie de geur gretig op. Het betekende dat Heinrich Carstens van een van zijn vele reizen was teruggekeerd. Dat Anna en zij niet langer overgeleverd waren aan de angsten van hun stiefmoeder zonder zijn verzachtende invloed.

Marie kon in de geur van de vreemde dame ook een zweempje rozen bespeuren. En iets opwindends wat ze niet kon thuisbrengen.

‘Wat ruikt u lekker,’ flapte ze eruit en ze keek de dame stralend aan.

‘Marie,’ zei de stijve kokkin afkeurend. ‘Denk aan je moeder. Niet met vreemde mensen praten.’

Beschaamd sloeg het meisje haar ogen neer.

‘Het is al goed,’ stelde de knappe dame haar gerust. ‘Ik ken het meisje. Maria Carstens. Mijn man en haar vader zijn goede zaken-vrienden.’

‘Maar niemand noemt me Maria,’ merkte het meisje op. ‘Iedereen noemt me Marie.’

Mevrouw Fehling nam de jonge vrouw nauwkeuriger op en herkende haar uiteindelijk. ‘O, u bent het, mevrouw Kolbe... Vergeef me mijn onoplettendheid alstublieft.’

De kokkin was meestal heel zeker van zichzelf en Marie kon duide-

lijk merken hoe vervelend ze het vond de kennis van haar werkgever niet direct herkend te hebben. Voor haar gold hetzelfde. Ze had mevrouw Kolbe tot nu toe nooit opgemerkt. Dat was echter niet zo vreemd. Haar stiefmoeder hield niet van bezoek, ze was altijd bang om uitgehoord te worden. Dus de zeldzame keren dat haar vader erop stond gasten te ontvangen, werden de meisjes na een korte begroeting de kamer uit gestuurd.

‘Kun je je mij nog herinneren?’ vroeg mevrouw Kolbe dan ook en Marie schudde verlegen haar hoofd.

‘Dat geeft niets,’ zei de dame lachend. ‘In jouw plaats zou ik al die volwassenen ook niet uit elkaar kunnen houden. Maar het doet me plezier dat mijn geur je bevalt. Het heet parfum. Chique dames en soms ook heren besproeien zich ermee om lekker te ruiken. Denk maar aan zepen, mijn man maakt ze. Die geuren ook, maar niet zo sterk als parfum.’

Met een zijdelingse blik op de kokkin vergewiste Marie zich ervan dat het toegestaan was om nog wat langer met de aardige mevrouw te praten. Die glimlachte bemoedigend. ‘Je kent de producten van mevrouw Kolbe wel,’ zei de kokkin. ‘Die Chinese zeep gebruik je elke dag.’

‘O ja,’ riep Marie. ‘Die ruikt zo hemels. Elke keer als ik mijn handen ermee heb gewassen, blijf ik eraan ruiken.’

Berta Kolbe glimlachte fijntjes. ‘Wat leuk.’ Er leek haar iets te binnen te schieten. ‘Als je wilt, kun je met me meegaan. Ik heb dringend een nieuw geurtje nodig en was van plan om naar een parfumerie te gaan. Misschien vinden we voor jou ook iets moois.’

Marie voelde haar hart sneller kloppen. Ze had altijd al een parfumerie vanbinnen willen zien, maar haar stiefmoeder stond het niet toe. Een hele winkel vol lekkere luchtjes. Smekend keek ze mevrouw Fehling aan. ‘Mag het?’

De kokkin aarzelde. ‘Ik weet het niet, hoor. Daar moet ik eigenlijk eerst toestemming van mijn werkgever voor hebben.’

‘Daar ben ik me van bewust,’ viel Berta Kolbe haar bij. ‘Dat zou ik van mijn eigen personeel ook verwachten. Maar ik ken Maries ouders echt heel goed en ik weet zeker dat haar vader...’ Ze zei het woord ‘vader’ met extra nadruk. ‘... er niets op tegen zou hebben. Nu de gelegenheid zich voordoet, moeten we er gebruik van maken.’

Marie wist niet waarom, maar ze had het gevoel dat het gesprek tussen de beide vrouwen zich op twee niveaus afspeelde. Dat was haar al vaker opgevallen bij volwassenen, dat ze iets zeiden en tegelijk nog een andere, onuitgesproken boodschap meegaven. Dan praatten ze anders, nadrukkelijker, en keken elkaar veelbetekenend aan.

Zou mevrouw Kolbe weten dat Maries stiefmoeder haar in haar bezorgdheid min of meer opgesloten hield? Had ze daarom alleen haar vader genoemd en gezegd dat die er niets op tegen zou hebben? Wat de stille boodschap ook was, ze kwam over.

Mevrouw Fehling stemde toe. ‘Goed dan. Met mevrouw Kolbe op pad zijn is voor jou vast spannender dan met een oude kokkin zoals ik.’ Marie wilde protesteren en haar ervan verzekeren dat ze niet oud en haar gezelschap niet saai was. Maar mevrouw Fehling maakte een afwijzend gebaar. ‘Het is al goed. Het is alleen belangrijk dat we later samen naar huis gaan.’

De twee vrouwen wisselden opnieuw een veelzeggende blik en Marie wist nu zeker dat ze afspraken haar stiefmoeder niets te vertellen over dit avontuur. Wat het natuurlijk nog opwindender maakte.

‘Dan zijn we eruit,’ zei Berta Kolbe. ‘Zullen we elkaar hier over een uur weer treffen?’

‘Ik zal er zijn,’ bevestigde mevrouw Fehling en ze glimlachte hartelijk.

Berta nam Marie rechtstreeks mee naar de firma Dralle, een kleine parfumerie in de Mönckebergstraat. ‘Mijn man mag het niet te weten komen,’ fluisterde ze samenzweerderig tegen het meisje. ‘Dralle maakt namelijk ook fijne zepen en is dus een concurrent. Maar ik hou zo van parfum, en het kan nooit kwaad het personeel te kennen.’

Marie, die toch al helemaal opgewonden was, voelde zich op slag heel belangrijk en knikte ernstig. Nu deelden zij en mevrouw Kolbe ook een geheim.

De deurbel klingelde veelbelovend en tegelijkertijd stroomde een verleidelijke mengelmoes aan geuren hun tegemoet.

Bedwelmd en in vervoering keek Marie om zich heen, en ze had het gevoel in het paradijs te zijn. Waar ze ook keek stonden kunstig geslepen flesjes, waarin vloeistoffen in allerlei kleurschakeringen glinsterden. Het is net een sprookjespaleis, dacht Marie betoverd.

Op dat moment kwam een chique dame op hen af, een verkoopster die in uiterlijk en elegantie niets onderdeed voor de echtgenote van de zeepfabrikant. ‘Goedendag, mevrouw Kolbe,’ begroette ze haar verbaasd, maar hartelijk. ‘Wat verschaft ons de eer? En wie hebt u daar bij zich?’

‘Dit is Marie Carstens,’ stelde ze het meisje voor.

Marie maakte een kniebuiging.

‘Het doet me plezier kennis met je te maken, juffrouw Marie,’ zei de dame met het zorgvuldig opgestoken blonde kapsel vriendelijk.

‘De kleine is geïnteresseerd in parfum. Misschien kunnen we een geschikte geur voor haar vinden,’ zei mevrouw Kolbe.

‘Laten we eens kijken,’ mompelde de verkoopster en ze pakte een wel heel mooie flacon uit het schap. ‘Dit is Extrait de Lilas, een parfum van Delettrez voor dames. Het is net nieuw.’

‘Dat betekent seringen,’ vertaalde Marie.

‘Wat kun jij goed Frans,’ prees de verkoopster. ‘Je hebt vast een goede leraar. Ik vind het mooi dat jongedames die taal tegenwoordig leren.’

‘Dank u,’ antwoordde het meisje trots. ‘Onze leraar kan eigenlijk helemaal niet zo goed Frans. Mijn stiefmoeder komt uit Elzas-Lotharingen. Thuis praat ze vaak met ons in die taal.’

‘Daar heb je geluk mee gehad,’ zei de verkoopster. ‘Wanneer je daar in de toekomst naartoe reist, gaan alle deuren voor je open.’

Dat maakte Marie blij. Ze had het tot nu toe heel vanzelfsprekend gevonden Frans te kunnen. Maar het bleek nu dat haar stiefmoeder haar in elk geval met haar taal een stuk van de wijde wereld had geschonken.

Voorzichtig streek Marie met haar vinger over de flacon en liet opnieuw haar blik over de schappen dwalen. Dat alle flesjes hier zo mooi waren, vervulde haar met een intense tevredenheid. Tenslotte waren in deze flacons de fijnste geuren van de wereld gevangen. Het was ondenkbaar dat deze vloeibare juwelen, ja, dat waren ze voor Marie, in lelijke flesjes opgesloten zouden zijn.

Ondertussen maakte de verkoopster de flacon open en bette wat parfum op Maries pols. ‘Laten we eens kijken of het werkelijk naar sering en ruikt.’

Het kostbare elixer voelde aangenaam koel aan op haar huid. Ze bracht haar pols naar haar neus en snoof diep. De geur was overwel digend. Alsof alle seringenstruiken ter wereld samenkwamen in deze ene druppel.

‘Het lijkt je te bevallen,’ constateerde de verkoopster. Marie knikte enthousiast en de dame pakte een ander prachtig flesje uit het schap. ‘Omdat je zo slim bent, verklap ik niet hoe deze geur heet en wat de geurstoffen zijn. Ik ben benieuwd of je het raadt.’

‘Vanille,’ verklaarde Marie meteen vol trots toen de geur zich verspreidde. ‘Het herinnert me aan mijn papa als hij zijn pijp rookt. Het ruikt alleen veel beter. Fijner. Een beetje zoals het parfum van mevrouw Kolbe. En...’ Ze zocht naar woorden. ‘Het betovert me. Dat krijgt de geur van papa’s pijp niet voor elkaar.’

Berta Kolbe lachte. ‘Klopt, dat is vanille. Ik ken de geur van de tabak van je vader. Hij rookt hetzelfde merk als mijn man. Je hebt al twee hele belangrijke dingen ingezien. Ten eerste komt het altijd aan op de dosering van een geur, dus de hoeveelheid die je gebruikt. Niet te veel, niet te weinig en het moet niet botsen met andere geuren. In de tweede plaats zijn geuren de dragers van herinneringen. Ieder

mens heeft zijn eigen geur en daar moet een parfum bij passen. Daarom ruikt hetzelfde parfum bij twee mensen verschillend.'

Marie luisterde met grote ogen. 'Dragers van herinneringen,' herhaalde ze dromerig. 'Als ik kaneel ruik, moet ik altijd aan mevrouw Fehling denken. Natuurlijk omdat ze zo vaak kaneelbroodjes voor me bakt. Daar hou ik zo van.'

'Precies,' zei Berta Kolbe. 'En daarom parfumeren veel dames hun liefdesbrieven. Zodat de ontvanger meteen door haar geur betoverd wordt en die hem met de vrouw van zijn hart in contact brengt.'

Marie bloosde. Ze was het niet gewend dat iemand zo openlijk over de liefde sprak.

'Wil je nog een geurtje uitproberen?' vroeg de verkoopster en ze redde daarmee Marie van haar verlegenheid.

Ze knikte enthousiast.

'Je kunt hoogstens drie geuren achter elkaar uitproberen. Meer beter niet, dan raakt je reukvermogen in de war.' Ze toverde een volgende flacon tevoorschijn. 'Het betreft opnieuw een bloem waar een verhaal bij hoort. Je hebt intussen geleerd dat geuren de dragers van herinneringen zijn en dus heeft elke geur zijn eigen verhaal. Eigenlijk meerdere, één voor iedere vrouw die die geur gebruikt. Maar deze geschiedenis is heel bijzonder. Als je wilt vertel ik het je.'

'Heel graag,' reageerde Marie met een ernstig gezicht. 'Maar eerst de geur.'

De verkoopster wilde de flacon ontkurken, maar Berta Kolbe pakte hem met een charmante glimlach uit haar hand. 'We komen er samen wel uit,' zei ze.

'Natuurlijk, mevrouw Kolbe,' antwoordde de dame respectvol. 'Laat het me weten als u iets nodig hebt.' Met deze woorden trok ze zich terug en begon in een vitrine flesjes te sorteren.

Marie keek haar teleurgesteld na. Nu zou ze het verhaal vast niet te horen krijgen. En ze vond het ook een beetje vervelend dat mevrouw Kolbe de verkoopster zo bot had weggestuurd. Ze durfde echter niet

naar de reden te vragen en keek toe hoe de oudere dame de flacon opende, waarop een medaillon met een knappe blonde vrouw en profiel was afgebeeld. Een hemelse geur kwam haar tegemoet.

‘Violtjes,’ onderscheidde Marie ook dit keer meteen.

‘Je hebt echt een fijne neus,’ prees mevrouw Kolbe. ‘Dit is het bouquet Marie-Louise van Edouard Pinaud, ook pas nieuw. De geur is vernoemd naar de vrouw op het flesje, ze heeft echt bestaan. Ze hield van violtjes en daarom heeft Pinaud besloten die te gebruiken.’

‘Het parfum heet net als ik,’ liet Marie zich ontvallen. ‘Misschien vind ik het daarom zo lekker.’

‘Marie-Louise was de geliefde van Napoleon,’ vertelde Berta, en Marie was opgelucht dat mevrouw Kolbe het verhaal ook bleek te kennen. ‘Zijn vrouw Josephine daarentegen hield meer van rozen. Rondom het kasteel in Malmaison was een grote tuin met heel veel rozen, die de beroemde schilder Pierre-Joseph Redouté heeft vereeuwigd. Josephine hield ook van muskus, en met die geur heeft ze wraak genomen op Napoleon voor zijn ontrouw.’

Ze haperde even alsof ze zich afvroeg of een dergelijk onderwerp geschikt was voor kinderen. Maar bij het zien van Maries gefascineerde uitdrukking ging ze verder. ‘Uiteindelijk verliet de keizer Josephine voor Marie-Louise. Ze heeft het hem betaald gezet door heel veel muskusparfum in zijn kamers te morsen, die geur vond hij afschuwelijk.’

Marie giechelde.

‘Napoleon moet er lange tijd onder geleden hebben, want muskusgeur blijft heel lang hangen, veel langer dan andere geuren.’

Het meisje knikte begrijpend. ‘Die arme Napoleon. Ik vind muskus ook niet echt lekker ruiken. Werd hij met Marie-Louise dan tenminste gelukkig?’ Ze moest onwillekeurig aan haar ouders denken en vroeg zich af of haar vader nog gelukkig was met zijn tweede vrouw. Ze dacht van niet.

Mevrouw Kolbe schudde haar hoofd. ‘Nee. Nadat Napoleon de oorlog had verloren, nam ze afstand van hem. Ze trok naar Parma en

werd daar verliefd op de geur van viooltjes, die daar in grote hoeveelheden voorkomen. Zoals Josephine eens het zinnebeeld van de rozen was, werd Marie-Louise dat van viooltjes.’

‘Ik denk dat viooltjes ook mijn geur zijn,’ zei Marie. ‘De geur van alle Maries.’

Mevrouw Kolbe lachte. ‘Ik wil het je graag geven.’

‘O,’ ontschoot het de overweldigde Marie. ‘Dat is... Dat is geweldig. Heel erg bedankt.’

‘Het genoegen is geheel aan mijn kant,’ zei mevrouw Kolbe stralend.

Maries gezicht betrok.

‘Wat is er?’ vroeg Berta bezorgd. ‘Vind je de geur toch niet lekker? We kunnen ook een andere uitkiezen.’

‘Ik denk niet dat *maman* het goed vindt. Ze wordt vast heel boos.’

Mevrouw Kolbe boog zich naar haar toe. ‘Ze hoeft het niet te weten te komen. Je kunt het flesje vast wel ergens verstoppen en er af en toe aan ruiken. Ieder meisje heeft haar geheimpjes nodig. Zolang het mooie zijn, is dat prima.’

‘Goed dan,’ zei Marie ernstig. ‘Dan mag u mij het parfum geven.’

Een half uur later voelde Marie zich nog steeds als in het paradijs. Mevrouw Kolbe had haar, omdat ze nog tijd hadden voor mevrouw Fehling hen verwachtte, meegenomen naar het exclusieve Hübner-Haus voor thee en taart. Het was dé gelegenheid voor de Hamburger hogere kringen waar, dat wist Marie, ook gravin Marie von Bismarck-Schönhausen, de dochter van de voormalige premier, kind aan huis was. Nog een naamgenoot. En zelfs de privékok van de keizer deed hier bestellingen.

Terwijl ze haar thee dronk en genoot van de heerlijke taart, natuurlijk Hübners beroemde marsepeintaart, bracht ze steeds opnieuw haar pols naar haar neus om de geur op te snuiven. ‘Het is net alsof zelfs de cake naar het parfum smaakt,’ mompelde ze.

‘Dat is niet zo raar,’ zei Berta. ‘De twee komen bij elkaar via je smaakpapillen.’ Ze glimlachte dromerig. ‘Ik vind het verbazingwekkend dat je zo’n goede neus voor geuren hebt. Bijna zeventig jaar geleden was er een jonge man die hetzelfde had. Ik heb het aan hem te danken dat wij nu onze luxe zeep hebben.’

Marie vergat van nieuwsgierigheid te kauwen. ‘Wie was dat dan?’

‘John Sharp Douglas. Ons bedrijf is naar hem vernoemd. Hij was een jonge Schot die in 1820 naar Hamburg kwam om een fabriek te beginnen.’

‘Waarom deed hij dat niet thuis, in Schotland?’ wilde Marie weten.

‘Hij vond de belasting op zeep te hoog. Weet je wat belastingen zijn?’

‘Geld dat men aan de staat moet betalen. Papa ergert zich er altijd aan.’

Berta glimlachte fijntjes en nam een slok thee, waarbij ze, zoals Marie gefascineerd observeerde, haar pink elegant in de lucht hield. ‘Snap je? En John Douglas ergerde zich ook. In Schotland was het, tenminste wat zeep betreft, nog veel erger dan hier. Hij had geen zin zo veel belasting te betalen en kwam dus naar Hamburg.’

‘En had hij het hier naar zijn zin?’ vroeg Marie nieuwsgierig.

‘O ja, heel erg,’ zei Berta. ‘Ik heb hem niet gekend, maar zijn zonen, die de fabriek later erfden, hebben het mijn man verteld. Toen John Douglas met zijn schip arriveerde werd hij meteen betoverd door de geur van de haven, met al zijn specerijen. Zijn zonen zeiden dat hij door de geuren verliefd werd op Hamburg.’

‘Dat begrijp ik goed. Ik hou ook van de geuren van onze stad.’

‘Eenmaal verliefd op de geur raakte hij direct weer verliefd, dit keer op een vrouw,’ vertelde mevrouw Kolbe.

Marie giechelde.

‘Johanna Becker was een heel knappe vrouw, ik heb foto’s van haar gezien. De twee zijn in 1830 getrouwd. In datzelfde jaar beleefde Douglas een doorbraak in zijn fabriek. Johanna bracht hem dus ge-

luk.' Ze onderbrak zichzelf en glimlachte naar Marie. 'Maar ik praat te veel. Je komt niet eens aan eten toe.'

'O.' Marie keek verbaasd naar haar cake. 'Ik was hem helemaal vergeten. Dat gebeurt me anders nooit.'

'En je thee wordt ook koud.'

Haastig nam Marie een slok. 'Vertel me alstublieft hoe het verder ging. Het is zo spannend. Ik beloof u dat ik daarbij eet en drink.'

'Graag zelfs,' zei mevrouw Kolbe. 'Ik vind deze geschiedenis zelf ook ongelooflijk fascinerend. Waar was ik gebleven?'

'Dat meneer Douglas in 1830 is getrouwd en succesvol was.'

'Juist. Hij kreeg het in dat jaar voor elkaar het productieproces dusdanig te vereenvoudigen dat luxe zepen goedkoper werden en meer mensen ze zich konden veroorloven. Daarvoor waren ze heel duur.'

'Doordat het sneller ging, kon hij goedkoper leveren?' raadde het meisje.

'Ja, want de productietijd van zeep kost geld. Denk maar aan de werknemers van je vader in zijn graan- en specerijenhandel. Die ontvangen van hem ook geld. En hoe meer tijd ze voor iets nodig hebben, hoe duurder het wordt.'

Dat was helder voor Marie.

'Nu konden dus meer mensen zich de zeep veroorloven, waardoor de omzet van Douglas ook omhoogging. En de Schot had toen ook al begrepen wat jij eerder opmerkte.'

Marie keek haar gespannen aan.

'Dat je lekker ruikende dingen chic en mooi moet verpakken. Wat voor de parfums in de flacons geldt die je eerder zo bewonderde, geldt ook voor zepen. John liet ze mooi verpakken en etiketteren en de mensen gristen ze hem bijna uit de hand. Het was een groot succes. En hij wist ook hoe hij zijn producten bekendheid moest geven. Hij liet bijvoorbeeld de huisarts van Goethe en Schiller reclame voor hem maken. Mijn man had het geluk het bedrijf zo'n tien jaar geleden over

te kunnen nemen, nadat zijn vader op zijn beurt het tien jaar eerder van de zonen van John Sharp Douglas had overgenomen.'

Marie was onder de indruk. Wat moest het spannend zijn om net als deze meneer Douglas een eigen bedrijf te beginnen. Het liefst een mooie parfumerie zoals de aardige mevrouw Kolbe haar vandaag had laten zien.

De familie Carstens en hun personeel bewoonden de bovenste twee verdiepingen van een statig appartementengebouw aan de Isestraat 89 in de voorname buurt Harvestehude. Maries vader had zich van molenaar tot succesvol graan- en specerijenhandelaar opgewerkt, waardoor ze vijf jaar geleden van de runmolen in het Holsteinse Kellinghusen hiernaartoe konden verhuizen. Maar hoezeer Marie ook van hun woning aan het schilderachtige Isebekkanaal hield, na dit uitstapje in de wereld van heerlijke geuren was de terugkeer naar huis nogal onttnuchterend. Vooral omdat Maries stiefmoeder en Anna al terug waren en Odile Carstens, geconfronteerd met het feit de oudere dochter niet thuis aan te treffen, zich volkomen hysterisch gedroeg. Ze waren nog niet binnen of ze overlaadde de arme mevrouw Fehling met verwijten wat ze zich wel niet verbeeldde om haar dochter als een dienstmeid mee te nemen om boodschappen te doen. De kokkin liet de donderpreek zwijgend en met gebogen hoofd over zich heen komen. Marie kende haar echter goed genoeg om te weten dat ze eerder woedend dan schuldbewust was. Hoewel Odile de bazin van mevrouw Fehling was, vond Marie dat de kokkin in zekere zin boven haar stiefmoeder stond en veel sterker was. Desalniettemin probeerde ze mevrouw Fehling te verdedigen. 'Maar papa heeft gezegd dat we meer de frisse lucht in moesten.'

Ze had beter haar mond kunnen houden, want nu richtte de woede van haar stiefmoeder zich op haar. Odile keek naar haar dochter en kwam dichterbij. 'Wat ruik je vreemd. Als een... Als een...' Ze snakke van verontwaardiging naar lucht. 'Waar is mevrouw Fehling met je naartoe geweest?'

‘We hebben alleen maar door de stad gelopen. Je weet toch wel hoe sterk het daar naar van alles ruikt... en ook op de markt,’ stamelde Marie.

‘Jaja,’ zei haar stiefmoeder wantrouwend en ze haalde zuchtend haar schouders op. ‘Niets meer aan te doen. Ga naar boven, naar je kamer. Ik zal Tinette opdracht geven een bad vol te laten lopen, zodat je die... die vreselijke lucht kwijtraakt voor jullie lessen beginnen. Het is toch niet te geloven.’

Opgelucht vluchtte Marie via het trappenhuis naar de bovenste verdieping, waar zich de slaapkamers van de dochters Carstens bevonden.

Anna. Ze kon niet wachten om haar zus, die haar intiemste vertrouweling was, alles over de opwindende ochtend te vertellen. En om haar het parfumflesje te laten zien dat ze in de zak van haar rok had verstopt.

Vanwege Anna’s doktersbezoek hadden de zussen vandaag bij wijze van uitzondering alleen ’s middags les van hun huisleraar, meneer Kalkbrenner. Hij was een muizige man met een hoofd in de vorm van een ei, een stalen brilletje en een samengeknepen mond, die nog het beste kon opschieten met hun strenge stiefmoeder. De frisgewassen Marie worstelde zich door het uur wiskunde heen, in tegenstelling tot Anna, die het rekenen gemakkelijk afgang. Iets wat haar zus niet kon begrijpen. Vergeleken met de geurige, kleurrijke wereld die ze die ochtend had leren kennen, was de wereld der weerbarstige getallen saai en vervelend, dacht Marie.

Toen meneer Kalkbrenner eindelijk overging op aardrijkskunde kon ze meer interesse opbrengen. Ze vroeg zich af hoe het rook in verschillende delen van de aarde en of elk gebied zijn eigen geur had, zoals de Italiaanse stad Parma naar de viooltjes van Maries naamgenoot rook. Maar toen ze haar leraar daarnaar vroeg, keek hij haar aan alsof ze hem had beledigd en hij merkte afgemeten op dat het uitstap-

je van die ochtend haar geen goed had gedaan. Marie wisselde een geïrriteerde blik met haar zus en haar hand sloot zich om het kleine parfumflesje dat zich nog steeds in de zak van haar rok bevond. De flacon waarin al haar dromen waren gevangen. De materie waarmee ze haar toekomst zou vormgeven.

‘Eindelijk,’ fluisterde Anna toen de deur openging en Marie haar kamer binnenglipte. ‘Ik dacht dat je niet meer kwam. Ik kan niet wachten tot je me alles vertelt. Jullie zijn niet alleen naar de markt geweest, hè?’

‘Hoe weet je dat?’ vroeg Marie terwijl ze het dekbed optilde en bij haar zus in bed kroop.

‘Op de vismarkt ruikt het niet naar parfum.’

‘Klopt,’ bevestigde Marie. Ze deed een greep in de zak van haar nachthemd en haalde het flesje tevoorschijn. ‘Hierin bevindt zich een geheim. En onze toekomst.’

Anna ging nieuwsgierig overeind zitten en streek met haar vingertoppen over de kunstige flacon. ‘Prachtig.’

‘Ik zal het flesje openmaken, dan kun je eraan ruiken. Maar pas op dat je geen druppel morst, anders ruikt maman dat morgen en wordt ze nog wantrouwiger.’

Marie ontkurkte het flesje en hield het onder Anna’s neus. Het meisje snoof en sloot genietend haar ogen. ‘Het ruikt hemels. Waar heb je het vandaan?’

Marie vertelde haar het hele verhaal. En die nacht, het parfumflesje stevig vasthoudend, zwoeren de zussen een eed. Eenmaal volwassen zouden ze hun eigen parfumerie openen en de betoverende geuren uit de hele wereld naar Hamburg brengen.